

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Природничо-економічний факультет
Кафедра біології та екології

Силабус освітнього компонента
«ФІТОЦЕНОЛОГІЯ»

Галузь знань: А Освіта

Спеціальність: А 4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)

Предметна спеціальність: А 4.05. Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)

Освітньо-професійна програма: Середня освіта (Біологія та здоров'я людини. Географія)

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Мова викладання: українська

Галузь знань: 01. Освіта Педагогіка

Спеціальність: 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)

Предметна спеціальність: 014.05. Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)

Освітньо-професійна програма: Середня освіта (Біологія та здоров'я людини. Географія)

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Мова викладання: українська

Галузь знань: А Освіта

Спеціальність: А 4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)

Предметна спеціальність: А 4.07. Середня освіта (Географія)

Освітньо-професійна програма: Середня освіта (Географія .Історія)

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Мова викладання: українська

Галузь знань: 01. Освіта Педагогіка

Спеціальність: 014 Середня освіта (Географія .Історія)

Предметна спеціальність: 014.07. Середня освіта (Географія)

Освітньо-професійна програма: Середня освіта (Географія .Історія)

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Мова викладання: українська

Галузь знань 10 Природничі науки

Спеціальність 101 Екологія

Освітньо-професійна програма: Екологія

Мова викладання: українська

Викладач

Козак Максим Іванович

Посада: доцент кафедри біології та екології

Науковий ступінь: кандидат біологічних наук

Вчене звання: доцент

E-mail: kozak@kpnu.edu.ua

Профайл викладача: <https://biolog.kpnu.edu.ua/kozak-maksym-ivanovych/>

Scopus Author ID [57489753900](https://orcid.org/0000-0002-2734-6410)

Web of Science Researcher [JMQ-6513-2023](https://orcid.org/0000-0002-2734-6410)

Google Scholar <https://scholar.google.com/citations?user=RAWlCtMAAAAJ&hl=uk>

ORCID ID <https://orcid.org/0000-0002-2734-6410>

Консультації

Графік консультацій: вівторок 14.00–15.00 / 15.30–16.30

четвер 15.00–16.00 / 15.30–16.30

Місце проведення консультацій – 1А аудиторія Корпус №4, платформа MOODLE

Статус освітнього компонента	Вибірковий освітній компонент		
Форми здобуття вищої освіти	Очна, заочна		
Моделі організації освітнього процесу	Традиційна, дистанційна, змішаної організації освітнього процесу		
Що будемо вивчати?	Системи та методи геоботанічних досліджень та системи охорони рослинного покриву, навчити здобувача орієнтуватись у сучасних системах класифікації фітоценозів, сформувати систему уявлень щодо етапів розвитку рослинного покриву та його динамік		
Чому це треба вивчати?	Для пізнання законів розвитку фітоценозів на всіх рівнях їх біотичної організації, засвоєння матеріалу з структурно-функціональної організації рослинних угруповань, динаміки, класифікації та ординації рослинності, класифікацією по домінантах та еколого-флористичною класифікацією (система Браун-Бланке), короткою характеристикою вищих одиниць (класів і порядків) рослинності України.		
Як можна використати набуті компетентності?	Навчальна дисципліна сприяє формуванню у здобувачів освіти таких компетентностей: Здатність до абстрактного мислення, критичного аналізу та синтезу, оцінки сучасних наукових досягнень, генерування нових ідей при вирішенні дослідницьких і практичних завдань Здатність здійснювати пошук, оброблення, аналіз і контекстуалізацію значного обсягу наукової інформації з різних джерел, інтерпретацію результатів наукових досліджень. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. Здатність застосовувати сучасні інформаційні технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та навчальній діяльності, критично ставитись до отриманої інформації. Здатність демонструвати базові теоретичні знання в галузі біологічних наук та на межі предметних галузей. Здатність досліджувати різні рівні організації живого, біологічні явища і процеси. Здатність здійснювати збір, реєстрацію і аналіз даних за допомогою відповідних методів і технологічних засобів у польових і лабораторних умовах. Здатність здійснювати просвітницьку діяльність серед населення для формування в них екологічного мислення, свідомості та відповідальності за стан довкілля		
Яких результатів можна досягнути?	Дисципліна сприяє формуванню у студентів таких результатів навчання: Знати та розуміти основні терміни, концепції, теорії і закони в галузі біологічних наук і на межі предметних галузей. Розуміти структурну організацію біологічних систем на молекулярному рівні. Демонструвати знання будови, процесів життєдіяльності та функцій живих організмів, розуміти механізми регуляції фізіологічних функцій для підтримання гомеостазу біологічних систем. Застосовувати у практичній діяльності методи визначення структурних та функціональних характеристик біологічних систем на різних рівнях організації.		
Передумови вивчення освітнього компонента			
Обсяг освітнього компонента	найменування показників	денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
	Рік навчання	2026-2027	2026-2027
	Семестр вивчення	2,4,6.	2,4,6.
	Кількість кредитів ЄКТС	4	4
	Загальний обсяг годин	120	120
	Кількість годин навчальних занять	40	16
	Лекційні заняття	20	8
	Практичні заняття	20	8
	Лабораторні заняття		
	Самостійна робота	80	94
	Форма підсумкового контролю	залік	залік

Політика освітнього компонента	Академічна доброчесність. Очікується, що роботи здобувачів вищої освіти будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел списування, втручання в роботу інших здобувачів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату. Дотримання академічної доброчесності регулюється Кодексом академічної доброчесності Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (https://drive.google.com/file/d/1W_tRKAqt4kKFyD1zNzR76uxVZY3mUjBV/view) та Положенням про дотримання академічної доброчесності педагогічними, науковопедагогічними, науковими працівниками та здобувачами вищої освіти в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (нова редакція) (https://drive.google.com/file/d/0B_EBvdN4dQSIMUozdmc2Ti0xY3MzMS1hbjlXLVVQSDZmNjU4/view?resourcekey=0-WAE6ceQZqhHelYoJoPZ3Kg). Відвідування занять. Очікується, що здобувачі освіти відвідають усі лекційні та практичні заняття. Здобувачі освіти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку здобувачі освіти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених навчальною дисципліною. Під час відвідування всіх видів занять і консультацій очікується дотримання Правил внутрішнього розпорядку Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (https://drive.google.com/file/d/1kXGZVxEIcG0Cmy33EvqF2c2E7hGHUrT8/view), Положення про організацію освітнього процесу в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (нова редакція) (https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h7ZSJBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view) та етичних норм поведінки. Неформальна та/або інформальна освіта. Визнання результатів навчання окремих тем курсу шляхом неформальної/інформальної освіти здобувачами вищої освіти регламентується Порядком визнання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (нова редакція) (https://drive.google.com/file/d/19GCSM3y-K496gs8RQJp0mO9FjUJumB4T/view). Для пошуку рекомендованої літератури здобувачі можуть послуговуватися бібліотекою університету, кафедр, репозитарієм та інтернет-ресурсами. Здобувачі заохочуються до використання літератури, якої немає з-поміж рекомендованої. Креативна ініціатива здобувача вищої освіти підтримується.
Зміст освітнього компонента	Тема 1. Загальні положення, предмет та завдання фітоценології. Тема 2. Фітоценоз та його властивості. Тема 3. Класифікація та характеристика біотопів Тема 4. Класифікація рослинності Тема 5. Охорона рослинного покриву Тема 6. Рідкісні синтаксони рослинного світу
Інструменти, обладнання та програмне забезпечення використання яких передбачас освітній компонент	Вивчення курсу не потребує спеціального матеріально-технічного та/або інформаційного забезпечення, однак можливе використання проектора та ноутбука / персонального комп'ютера для створення презентацій у форматі MS Power Point або інших. Можливе застосування об'єктно-модульного динамічного середовища навчання MOODLE. Можливе використання застосунків для проведення онлайн-відеоконференцій.
Інформаційне забезпечення	1. Абдулоєва О.С., Соломаха В.А. Фітоценологія. Київ: Фітосоціоцентр, 2011. 450 с. 2. Григора І.М., Соломаха В.А. Основи фітоценології. К.: Фітосоціоцентр, 2000. С. 192-236. 3. Якубенко Б.Є. Фітоценоз. Структура, кількісні та якісні ознаки. К.: Видавничий центр НАУ. 2003. 96 с. 4. Фельбаба-Клушина Л.М. Фітоценологія з основами синфітосозології. Навчальний посібник. Ужгород, 2001. 204 с. 5. Skliar, Viktoriia; Smoliar, Nataliia; Kozak, Maksym; Liubynskyi, Oleksandr; Skliar, Yurii. Ecological and cenotic features of natural regeneration of forests in the Left-Bank Polissya of Ukraine: Ukrainian Journal of Forest and Wood Science; Kyiv Том 15, Изд. 2, (2024): 118-

	134.. Scopus https://www.proquest.com/openview/0abce4f21d38160ae83d35119d37c9e8/1?pq-origsite=gscholar&cbl=6847887 6. Надежда Лис, Надежда Ткачук, Андрей Бутенко, Максим Козак, Антон Пыляный, Виталий Коваленко, Виктория Пилипенко, Сергей Андрух, Евгения Ливощенко, Людмила Ливощенко // Evaluation of the Efficiency of Energy Populus (Poplar) Growing Technology as an Alternative Source of Energy. Journal of Ecological Engineering 2023, 24(12), 152–157 Scopus, Web of Science Core Collection. (http://www.jeeng.net/Evaluation-of-the-Efficiency-of-Energy-Populus-Poplar-Growing-Technology-as-an-Alternative,173006,0,1.html).														
	Електронні ресурси 1. Екологія фітоценозів URL: https://kegt-rshu.in.ua/images/dustan/fito.pdf 2. Фітоценологія з основами синфітосозології URL: https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/16123/1/Фітоценологія.pdf 3. Навчальний курс «Фітоценологія» URL: https://wiki.cuspu.edu.ua/index.php/Навчальний_курс_\"Фітоценологія\"_ПГФ														
Система оцінювання результатів навчання	Перевірка глибини засвоєння знань, рівня сформованості навичок та умінь здобувачів вищої іти відбувається у формі поточного, модульного та підсумкового видів контролю. Поточний контроль здійснюється на кожному занятті в межах змістового модулю, має навчальний характер, може проводитися в формі усного (письмового) опитування, співбесіди, виконання практичних та тестових завдань Модульний контроль здійснюється з метою перевірки рівня засвоєння теоретичного і практичного матеріалу змістових модулів у формі модульної контрольної роботи. Підсумковий контроль: залік.														
	Розподіл балів, які отримують студенти: <table><tr><th colspan="4">Поточний і модульний контроль (60 балів)</th><th rowspan="2">Сума</th></tr><tr><th>Поточний контроль на заняттях</th><th>МКР</th><th>Самостійна робота</th><th>ІНДЗ</th></tr><tr><td>30 балів</td><td>50 балів</td><td>10 балів</td><td>10 балів</td><td>100 балів</td></tr></table>	Поточний і модульний контроль (60 балів)				Сума	Поточний контроль на заняттях	МКР	Самостійна робота	ІНДЗ	30 балів	50 балів	10 балів	10 балів	100 балів
Поточний і модульний контроль (60 балів)				Сума											
Поточний контроль на заняттях	МКР	Самостійна робота	ІНДЗ												
30 балів	50 балів	10 балів	10 балів	100 балів											
Критерії оцінювання Івана Огієнка» результатів навчання	Оцінювання знань, умінь та навичок здобувачів регламентується «Положенням про організацію освітнього процесу в Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка» (нова редакція) (https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLrRbcQA86/view), «Положенням про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка» (зі змінами та доповненнями) (https://drive.google.com/file/d/1aD_jeL-jGRbDWAEgkQ58tdMxxbqQKufF/view) В умовах застосування дистанційних технологій навчання організація поточного і семестрового контролю відбувається відповідно до «Положення про дистанційне навчання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка» (https://drive.google.com/file/d/1c--sYRfDI_iAT7L766LprKB-x9GGKaEy/view).														

Критерії оцінювання знань, умінь, навичок здобувачів вищої освіти

Рівні навчальних досягнень	Оцінка в	Критерії оцінювання
Початковий (понятійний)	1	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, фактів без зв'язку між ними; відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”.
	2	Здобувач вищої освіти не достатньо усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так” чи „ні”; може самостійно знайти в підручнику відповідь.
	3	Здобувач вищої освіти намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі закономірності; робить спроби виконання завдань репродуктивного характеру; за допомогою викладача виконує прості завдання за готовим алгоритмом.
Середній (репродуктивний)	4	Здобувач вищої освіти володіє початковими знаннями, здатний виконати завдання за зразком; орієнтується в термінах, поняттях; самостійно опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі.
	5	Здобувач вищої освіти розуміє суть навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацьовувати частину навчального матеріалу; виконує прості завдання за алгоритмом, але окремі висновки є нелогічними та непослідовними.
	6	Здобувач вищої освіти розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати факти, явища, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час виконання практичних завдань за алгоритмом, послуговуватися додатковими джерелами.
Достатній (алгоритмічно-дієвий)	7	Здобувач вищої освіти правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими поняттями, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію; складати таблиці, схеми.
	8	Знання здобувача досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат і обґрунтувати його положення.
	9	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить предметні поняття, категорії; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички.
Високий (творчо-професійний)	10	Здобувач вищої освіти володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати особливості процесів, фактів, явищ; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні здобутки методики навчання біології; самостійно визначає мету власної діяльності; виконує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; використовує знання, аналізуючи різні явища, процеси.
	11	Здобувач вищої освіти володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї діяльності.
	12	Здобувач вищої освіти має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності в навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні ситуації та завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; вміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й схильності; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах.

Якщо здобувач не відпрацював пропущені навчальні заняття, не виправив оцінки 0, 1, 2, 3, отримані на навчальних заняттях, не виконав модульної контрольної роботи (МКР) менше ніж на 60% від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт, він вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю.

Пропущені заняття студент має обов'язково відпрацювати. За відпрацьовані лекційні заняття оцінки не ставляться, за практичні та лабораторні заняття нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

Здобувачу, який не виконав поточних домашніх завдань, не підготувався до навчальних занять, в журнал обліку роботи академічної групи ставиться 0 балів.

Здобувач, знання, уміння і навички якого на навчальних заняттях за 12-бальною шкалою оцінено від 1 до 3 балів, вважається таким, що недостатньо підготувався до цих занять і має академічну заборгованість за результатами поточного контролю. Поточну заборгованість, пов'язану з непідготовленістю або недостатньою підготовленістю до навчальних занять, студент повинен ліквідувати. За ліквідацію поточної заборгованості нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

Рейтингова оцінка у балах знань, умінь і навичок здобувача на навчальних заняттях з навчального (змістового) модуля обчислюється після проведення цих занять та ліквідації ним поточної заборгованості, пов'язаної з пропусками занять, непідготовленістю або недостатньою підготовленістю до них відповідно до [«Положення про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам'янець»](#)

Модульна контрольна робота (50 балів)

Модульна контрольна робота виконується у письмовій формі. До її написання допускаються всі. Позитивну оцінку за МКР не рекомендується покращувати. Невиконання МКР оцінюється 0 балів.

Здобувачі, які за результатами виконання МКР отримали рейтинговий бал менший 60 % від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися для її виконання або не виконали її завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

МКР 50 балів	«задовільно»	30—40
	«добре»	41—45
	«відмінно»	46—50

Самостійна робота (10 балів)

Перевірку питань й завдань самостійної роботи, які здобувачі готують на практичні заняття, здійснює викладач, який їх проводить. Їх оцінювання є складником загальної оцінки, що виставляється аспіранту на практичному занятті.

Контроль за іншими видами самостійної роботи здійснює лектор на консультаціях.

До того ж, самостійна робота передбачає опрацювання матеріалу лекційних занять, попередню підготовку до практичних занять; виконання завдань і вправ в поза аудиторний час; підготовку до обговорення окремих теоретико-практичних тем; самостійне вивчення окремих теоретичних тем курсу; підготовка до написання модульної контрольної роботи; відвідування консультацій (згідно з графіком консультацій кафедри); підготовка до складання іспиту.

Здобувачі, які за виконання завдань СР отримали рейтинговий бал менший 60% від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися на звіт за виконання СР на консультації, або не виконали її завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою

СР 10 балів	«задовільно»	6—7
	«добре»	7—8
	«відмінно»	9—10

Рейтингова оцінка з кредитного модуля – сумарна підсумкова оцінка за багатобальною шкалою рівня засвоєння студентом певного кредитного модуля (навчальної дисципліни) упродовж його вивчення..

Рейтингова оцінка з кредитного модуля	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A (відмінно)	зараховано
82-89	B (добре)	
75-81	C (добре)	
67-74	D (задовільно)	
60-66	E (достатньо)	
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	незараховано
34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)	

Перескладання рейтингових оцінок (від 60 і більше балів) з метою їх підвищення дозволяється лише у виняткових випадках за погодженням з деканом факультету та з дозволу ректора університету.

Рейтингова оцінка у балах знань, умінь і навичок здобувача на навчальних заняттях з навчального (змістового) модуля обчислюється після проведення цих занять та ліквідації поточної заборгованості, пов'язаної з пропусками занять, непередбаченою або недостатньою підготовленістю до них.

Локація

Згідно з розкладом <https://kpmu.edu.ua/rozklad-zaniat/>